TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2006. gada 9. februārī *

Lieta C-473/04,

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 68. un 234. pantam, ko *Hof van Cassatie* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2004. gada 22. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2004. gada 9. novembrī, tiesvedībā

Plumex

pret

Young Sports NV.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši J. Malenovskis [J. Malenovský] (referents), A. La Pergola [*A. La Pergola*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*] un E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*],

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerāladvokāts A. Ticano [*A. Tizzano*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā mutvārdu apsvērumus, ko sniedza:

— Austrijas valdības vārdā — K. Pesendorfere [*C. Pesendorfer*], pārstāve,

— Somijas valdības vārdā — T. Pinne [*T. Pynnä*], pārstāve,

— Zviedrijas valdības vārdā — A. Falka [*A. Falk*], pārstāve,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — Ī. O'Nīla [*E. O'Neill*], pārstāve,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — A. M. Rušo-Žoē [*A.-M. Rouchaud-Joët*] un R. Trousterss [*R. Troosters*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 17. novembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs (OV L 160, 37. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula") 4.–11. un 14. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts sabiedrības *Plumex* iesniegtās apelācijas sūdzības ietvaros saistībā ar prasības pieteikuma noraidījumu *hof van beroep te Gent* par novēlotas apelācijas iesniegšanu pret pirmās instances tiesas spriedumu, ar ko izlemta prāva starp šo sabiedrību un sabiedrību *Young Sports NV*.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Atbilstoši Regulas otrajam apsvērumam pareiza iekšējā tirgus darbība ir saistīta ar vajadzību uzlabot un paātrināt tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu nosūtīšanu izsniegšanai dalībvalstīs.

4 Regulas mērķis ir uzlabot tiesvedības efektivitāti un ātrumu, nosakot tiesas un ārpustiesas dokumentu tiešās nosūtīšanas principu.

5 Atbilstoši tās 1. panta 1. punktam Regula ir piemērojama civillietās un komerclietās, ja tiesas vai ārpustiesas dokumenti ir jānosūta no vienas dalībvalsts uz otru izsniegšanai vai paziņošanai šajā valstī.

6 Regulas II nodaļā ietverti noteikumi, ar ko paredz dažādus tiesas dokumentu nosūtīšanas un izsniegšanas vai paziņošanas veidus. Tajā ietvertas divas iedaļas.

7 Šīs nodaļas 1. iedaļa, kurā ietverts 4.–11. pants, attiecas uz pirmo dokumentu nosūtīšanas un izsniegšanas veidu (turpmāk tekstā — "izsniegšana ar iestāžu starpniecību"), kura ietvaros izsniedzamais tiesas dokuments ir tieši un pēc iespējas drīzāk jānosūta iestādēm, ko izraudzījušas dalībvalstis, sauktas "sūtītājas iestādes" un "saņēmējas iestādes". Tad saņēmēja iestāde pieprasa izsniegt šo tiesas dokumentu vai izsniedz to pati saskaņā ar saņēmējas dalībvalsts tiesību aktiem vai arī saskaņā ar īpašu formu, ko pieprasa sūtītāja iestāde, izņemot gadījumus, ja šis veids nav saderīgs ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem.

8 Atbilstoši Regulas 7. pantam visi pasākumi, kas ir vajadzīgi dokumenta izsniegšanai, ir jāveic pēc iespējas ātri.

9 Regulas II nodaļas 2. iedaļa paredz "citus tiesas dokumentu nosūtīšanas un izsniegšanas līdzekļus", proti, nosūtīšanu konsulārā vai diplomātiskā ceļā (12. pants), izsniegšanu vai paziņošanu, ko veic diplomātiskie vai konsulārie pārstāvji (13. pants), izsniegšanu vai paziņošanu pa pastu (14. pants) un tiešo izsniegšanu (15. pants).

10 Precīzāk, attiecībā uz izsniegšanu vai paziņošanu pa pastu 14. pants noteic:

"1. Katrai dalībvalstij ir tiesības veikt tiesas dokumentu izsniegšanu personām, kuras dzīvo citā dalībvalstī, tieši pa pastu.

2. Katra dalībvalsts saskaņā ar 23. panta 1. punktu var paredzēt nosacījumus, ar kādiem tā pieņem tiesas dokumentu izsniegšanu pa pastu."

11 No dalībvalstu paziņojumiem atbilstoši Regulas 23. pantam (OV 2001, C 151, 4. lpp.), ko groza tā pirmā aktualizēšana (OV 2001, C 202, 10. lpp.), izriet, ka Portugāles Republika ir pieņēmusi izsniegšanu un paziņošanu pa pastu, ja tas ir noticis ar ierakstītas vēstules palīdzību ar paziņojumu par saņemšanu un tiem [tiesas dokumentiem] ir pievienots tulkojums.

Valsts tiesiskais regulējums

12 No Beļģijas Tiesas kodeksa 1051. panta izriet, ka termiņš apelācijas iesniegšanai ir viens mēnesis no tiesas lēmuma izsniegšanas brīža.

13 Saskaņā ar šo pašu noteikumu, to lasot kopā ar minētā kodeksa 55. pantu, ja pusēm, kam tiesas lēmums ir izsniegts, Beļģijā nav nedz domicila, nedz dzīvesvietas, nedz arī norādītās dzīvesvietas, tad termiņš ir pagarināms par 30 dienām, ja tās dzīvo kādā citā Eiropas valstī, izņemot [Beļģijas] kaimiņvalstis un Apvienoto Karalisti.

14 Tā paša kodeksa 40. panta pirmā daļa paredz, ka tiem, kuriem Beļģijā nav zināms nedz domicils, nedz dzīvesvieta, nedz norādītā dzīvesvieta, tiesas dokumenta kopija ar tiesu izpildītāja starpniecību ir jānosūta atsevišķā ierakstītā vēstulē uz pastu, to domicilu vai dzīvesvietu ārvalstīs un izsniegšana ir uzskatāma par paveiktu šajā pantā paredzētajā formā, dokumentu nododot pasta dienestam, pretī saņemot paziņojumu par nosūtīšanu.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

15 *Plumex*, Portugāles sabiedrība ar juridisko adresi Portugālē, ir saņēmusi Beļģijas pirmās instances tiesas nolēmumu, kas taisīts lietā, šai sabiedrībai uzstājoties pret sabiedrību *Young Sports NV*. Šī izsniegšana vienlaikus norisinājās ar iestādes starpniecību un pa pastu.

16 2001. gada 17. decembrī *Plumex* par šo spriedumu iesniedza apelāciju *hof van beroep*. Šī tiesa apelāciju noraidīja sakarā ar novēlotu tās iesniegšanu, uzskatot, ka Beļģijas kodeksa 1051. pantā paredzētais termiņš ir beidzies 2001. gada 15. decembrī, jo termiņš sākas no dienas, kad pirmo reizi atbilstoši ticis izsniegts tiesas dokuments, šajā gadījumā pa pastu.

17 *Plumex* par šo noraidošo lēmumu iesniedza apelāciju *Hof van Cassatie*, uzsverot, ka noregulējums ir interpretējams tādējādi, ka izsniegšana ar iestādes starpniecību ir uzskatāma par galveno izsniegšanas veidu, kas ir svarīgāks nekā izsniegšana pa pastu. Tādējādi apelācijas iesniegšanai paredzētais termiņš būtu aprēķināms, sākot no šīs galvenās izsniegšanas, kas tika veikta pēc izsniegšanas pa pastu, jo pēdējai minētajai izsniegšanai ir pakārtota nozīme.

18 Šādos apstākļos *Hof van Cassatie* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai 4.–11. pantā minētā izsniegšana ir galvenais izsniegšanas veids un 14. pantā minētā tiešā izsniegšana pa pastu ir pakārtots izsniegšanas līdzeklis, ar to saprotot, ka pirmajam izsniegšanas līdzeklim salīdzinājumā ar otro ir primāra nozīme, ja šie abi līdzekļi ir izmantoti atbilstoši tiesību normām?

2) Pielietojot šos abus izsniegšanas līdzekļus, no vienas puses, saskaņā ar 4.–11. pantu un, no otras puses, atbilstoši 14. pantam pa pastu, vai apelācijas iesniegšanai paredzētais termiņš attiecībā uz [dokumenta] adresātu sākas no tās

izsniegšanas brīža, kas veikta saskaņā ar 4.–11. pantu, nevis no izsniegšanas brīža saskaņā ar 14. pantu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

19 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai pastāv hierarhiska saikne starp izsniegšanas ar iestādes starpniecību veidu un izsniegšanu pa pastu tādējādi, ka pirmajam veidam salīdzinājumā ar otro ir primāra nozīme, ja šie abi līdzekļi ir izmantoti likumīgi.

20 Uzreiz jāatgādina, ka Regulas tekstā nekas nenorāda uz to, ka ar šo regulu tiek izveidota hierarhija starp šiem izsniegšanas veidiem. Ne tās apsvērumos, ne arī noteikumos nav minēts, ka kādam saskaņā ar šīs regulas noteikumiem pielietotam nosūtīšanas vai izsniegšanas veidam šķietami piešķirta mazāka nozīme salīdzinājumā ar izsniegšanas veidu ar iestādes starpniecību.

21 Turklāt no Regulas jēgas un mērķa izriet, ka ar to paredzēts nodrošināt tiesas dokumentu efektīvu izsniegšanas un paziņošanas izpildi, ievērojot to adresātu leģitīmās intereses. Tomēr, ja principā ar visiem Regulā paredzētajiem izsniegšanas līdzekļiem var nodrošināt šo interešu aizsardzību, tad, ievērojot minēto mērķi, būtu

jābūt iespējai izmantot vienu vai otru, vai vienlaicīgi divus vai vairākus šos izsniegšanas līdzekļus, kas, ņemot vērā attiecīgā gadījuma apstākļus, var izrādīties izdevīgāki vai piemērotāki.

22 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka ar Regulu nav izveidota hierarhija starp izsniegšanu ar iestādes starpniecību un izsniegšanu pa pastu un tā rezultātā tiesas dokumentu var izsniegt gan vienā, gan otrā veidā vai arī, pielietojot šos abus līdzekļus vienlaicīgi.

Par otro jautājumu

23 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, uz kuras izsniegšanas datumu būtu jāatsaucas, lai attiecībā uz [dokumenta] adresātu varētu noteikt procesuālā termiņa sākuma brīdi, kas saistīts ar izsniegšanas izpildi, ja vienlaicīgi notikusi izsniegšana ar iestādes starpniecību un izsniegšana pa pastu.

24 Tiesai iesniegtajos apsvērumos Austrijas valdība un Eiropas Kopienu Komisija izsaka šaubas par Tiesas kompetenci atbildēt uz šo jautājumu, jo tas attiecas tikai uz valsts tiesību interpretāciju. Faktiski, ja dalībvalsts pieļauj tiesas nolēmumu izsniegt dažādos veidos, tad principā Beļģijas tiesībās termiņš apelācijas iesniegšanai sākas no pirmās spēkā esošās izsniegšanas brīža. Šis brīdis būtu nosakāms atbilstoši attiecīgās dalībvalsts tiesībām un katrā ziņā atbilstoši [valsts] iekšējām tiesībām.

25 Tomēr šajā sakarā ir jāatzīmē, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienīgi valsts tiesas, kuras ir pieņēmušas lietu izskatīšanai un kurām ir jāuzņemas atbildība par atbilstoša juridiska lēmuma pieņemšanu, ir kompetentas novērtēt, ievērojot katras lietas īpatnības, tiklab prejudiciāla nolēmuma nepieciešamību savu spriedumu pieņemšanai, kā arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstību. Līdz ar to, tā kā uzdotie jautājumi skar Kopienu tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jāpieņem nolēmums (skat. it īpaši 2001. gada 13. marta spriedumu lietā C-379/98 *PreussenElektra*, *Recueil*, I-2099. lpp., 38. punkts, un 2003. gada 22. maija spriedumu lietā C-18/01 *Korhonen* u.c., *Recueil*, I-5321. lpp., 19. punkts).

26 Tomēr otrais jautājums skar saikni starp dažādiem Regulā paredzētiem izsniegšanas līdzekļiem un attiecas uz Kopienu tiesību interpretāciju.

27 Tādējādi Tiesai ir jālemj par šo lietu.

28 Būtībā vispirms no atbildes uz pirmo jautājumu izriet, ka starp izsniegšanu ar iestādes starpniecību un izsniegšanu pa pastu nepastāv hierarhija.

29 Turklāt ir jāatgādina, ka, lai nemazinātu Regulas noteikuma par izsniegšanas veidiem nozīmi, visas juridiskās sekas, kas saistītas ar jebkāda spēkā esoša izsniegšanas veida izpildi, ir jāņem vērā neatkarīgi no vēlāka kāda izsniegšanas veida iznākuma.

30 Visbeidzot ir jāatgādina, ka atbilstoši Regulas otrajam apsvērumam tās mērķis ir paātrināt tiesas dokumentu nosūtīšanu izsniegšanai [dalībvalstīs] un tādējādi paātrināt tiesvedību. Tomēr, ja procesuālā termiņa aprēķināšanas dēļ tiek ņemts vērā pirmais no tiesas dokumenta izsniegšanas veidiem, tad šī dokumenta adresātam, uz ko šāds termiņš attiecas, ir jāceļ prasība tiesā iespējami īsā laikā, kā rezultātā kompetentā tiesa var pieņemt lēmumu visīsākajā termiņā.

31 No visa šo apsvērumu kopuma izriet, ka, pielietojot vairākus saskaņā ar Regulu īstenotus izsniegšanas veidus, ir jāņem vērā, kurš no tiem ir pielietots pirmais. Nekas šajā regulā neliedz šādu pieeju piemērot attiecībā uz saikni starp izsniegšanu ar iestādes starpniecību un izsniegšanu pa pastu. Tāpat, vienlaicīgi pielietojot šos divus izsniegšanas līdzekļus, lai attiecībā uz [dokumenta] adresātu noteiktu procesuālā termiņa, kas saistīts ar izsniegšanas izpildi, sākumu, ir jāatsaucas uz izsniegšanas pa pastu datumu, jo tā tika pielietota kā pirmā.

32 Šis secinājums nekādā mērā neskar tiesas dokumenta adresāta intereses tiktāl, ciktāl ar pirmo spēkā esošo izsniegšanu tam tiek darīts zināms šī dokumenta saturs un tiek piešķirts pietiekams laika posms prasības celšanai tiesā. Tomēr apstāklis, ka šo pašu tiesas dokumentu izsniedz vēlāk, pielietojot citu izsniegšanas līdzekli, neko nemaina attiecībā uz to, ka šīs prasības jau tikušas ievērotas sākotnējās izsniegšanas ietvaros.

33 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka, vienlaicīgi pielietojot gan izsniegšanu ar iestādes starpniecību, gan izsniegšanu pa pastu, lai attiecībā uz [dokumenta] adresātu noteiktu procesuālā termiņa, kas saistīts ar izsniegšanas izpildi, sākumu, ir jāatsaucas uz datumu, kad veikta pirmā likumīgā izsniegšana.

Par tiesāšanās izdevumiem

34 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies saistībā ar apsvērumu iesniegšanu Tiesai, izņemot tos, kuri radušies minētajiem lietas dalībniekiem, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) **Padomes 2000. gada 29. maija Regula (EK) Nr. 1348/2000 par tiesas un ārpustiesas civillietu un komerclietu dokumentu izsniegšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs ir interpretējama tādējādi, ka ar to nav iedibināta hierarhija starp 4.–11. pantā paredzēto nosūtīšanas un izsniegšanas līdzekli un 14. pantā paredzēto izsniegšanas līdzekli un tā rezultātā tiesas dokumentu var izsniegt, izmantojot vienu vai otru no šiem diviem līdzekļiem vai arī abus šos līdzekļus vienlaicīgi;**

2) **Regula Nr. 1348/2000 ir interpretējama tādējādi, ka, vienlaicīgi piemērojot 4.–11. pantā un 14. pantā paredzēto nosūtīšanas un izsniegšanas līdzekli, lai attiecībā uz [dokumenta] adresātu noteiktu procesuālā termiņa, kas saistīts ar izsniegšanas izpildi, sākumu, ir jāatsaucas uz datumu, kad veikta pirmā likumīgā izsniegšana.**

[Paraksti]